І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-3740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 30. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 14-го ЛЮТОГО 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 14, 1964 No. 30. VOL. LXXI.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАКЛИКАЄ ДО ЗДІЙСНЕННЯ ІДЕЙ ЛІНКОЛЬНА

Вашингтон. — Президент Джансон в Дні Лінкольна склав вінок під пам'ятником цього Великого Президента і виголосив при цій нагоді коротку промову про те, що всі люди, а не тільки деякі, повинні мати рівні й справедливі можливості життя. З президентом був і англійський прем'єр сер Алек Даглес Гюм, який прибув на урядові конференції з Джансоном. Гюм склав вінок перед пам'ятником Лінкольна в імені Великої Британії. Президент Джансон сказав: „Ми стоїмо з Лінкольном за унію і за волю всіх". Але Президент стверджував, що перед всіми американцями залишається велике завдання — здійснити ті обіцянки, перемінити слова в діла, в діла звичайних громадян, діла корпорацій та робітничих спілок, діла церков і добровільних груп різних громадян, діла стейтових і федеральних агенцій, діла Президента і діла Конґресу. Американська обітниця не буде здійснена так довго, як довго діти відчувають брак шкіл і вчителів, як чоловіки не мають праці й мешкань, як довго американці не мають відповідної медичної опіки і як довго деяким американцям заперечується людських прав. Президент підкреслив те, що тут, в цій країні, є засоби здійснити все те, чого треба мешканцям ЗДА, є матеріяльні засоби до цього, але треба за допомогою законів заборонити всякого роду дискримінацію та дати можливість всім однаково розвиватися. „Тепер ми потребуємо тільки доброї волі, що все це здійснити", — сказав Президент. Слова Лінкольна стали вже тепер добром всіх американців, але треба ще, щоб американці наслідували Великого Президента не тільки на словах, але і на ділі. Президент і англійський прем'єр склали вінки на сходах величавого пам'ятника. Англійський прем'єр із жовтих хризантем, а Президент із червоних та білих гвоздиків. Президент стояв мовчки перед пам'ятником, на якому є напис про те, що в ньому і в серцях людей, для яких він врятував Унію — пам'ять про Абрагама Лінкольна житиме вічно. Президент сказав, що минуло більше як 150 років від народження Лінкольна, і незабаром буде 100 років від дня його смерти, але американський нарід вшановує день народження цього Великого Еманципатора, бо він спричинив народження волі в цій країні, народження нової нації - держави, в якій всі мають бути рівні. І це недокінчене діло маємо ми закінчити, — заклик Президент. „Із життя і смерти Абрагама Лінкольна ми повинні взяти приклад та збільшити свою відданість тій великій ідеї, за яку він віддав найвищі міру відданости".

„Книжки й ідеї — найуспішніша зброя проти нетолеранції та незнання," — Джансон

Вашингтон. — Президент Джансон 11-го лютого підписав закон про те, що федеральна скарбниця має видати на допомогу бібліотекам в сільських районах та малих містечках суму $ 135.000.000 впродовж найближчих трьох років. Президент сказав, що вже не буде такої нагоди, щоб він із такою радістю, як тоді, коли підписує закон про бібліотеки, бо „книжки й ідеї — це найуспішніша зброя проти нетолеранції та проти незнання". Президент назвав великим національним осягом ухвалення цього закону, який зробить доступними книжки для широких кол населення. Ухвалені гроші є призначені на такі цілі: 1. Будувати нові бібліотеки, або розбудовувати замалі. 2. На обслугу бібліотек і на закуп книжок до бібліотек. Новий закон вможливить 18.000.000 американцям користати з бібліотек, які досі не могли цього робити.

Ніксон проти бойкоту шкіл расовими екстремістами

Сінсіннаті, Огайо. — Колишній віцепрезидент Ричард М. Ніксон, промовляючи в Дні Лінкольна на прийнятті Республіканського Комітету, сказав, що зле роблять скрайні провідники неґритянського населення, які організують шкільні бойкоти, бо цим шкодять своїй власній справі, розбуджуючи ненависть серед населення. На думку Ніксона не треба шкільних дітей втягати до боротьби за скасування расового поділу в школах. Боротьбу повинно вести законними способами дорослe населення, а не діти. Ніксона вітали на кожному місці так, як майбутнього республіканського кандидата на президента. Він виступав проти недавньої заяви през. Джансона, в якій Президент критикував республіканців за те, що не погоджуються з законодовою політикою теперішнього уряду та говорять про невдачі на цьому полі. Ніксон сказав, що Президент не розуміє двопартійної системи „коли твердить, що республіканці допомагають ворогам ЗДА, коли критикують закордонну політику.

Шпиталі проти продажу цигарок; радять пацієнтам не курити

Ню Йорк. — Щоденник „Ню Йорк Таймс" перевів опитування в справі курення цигарок в шпиталях і стверджує, що численні шпиталі в цілій країні заборонили продавати цигарки в автоматичних машинах, а також відраджують своїх працівників та пацієнтів від курення цигарок. Шпиталь „Міріям" в Провіденсі, Ровд Айленд, дав написи на стінах коридорів і кімнат: „Ми не продаємо цигарок, ми вас занадто любимо". Департамент здоров'я в Пенсилвенії заборонив продаж цигарок і тютюну в кавярнях, так званих „снек" барах і 4-ох шпиталях для туберкульозних хворих у Філядельфії, Питсбурґу, Монт Альто і Кессолі.

В АМЕРИЦІ

● В тижні, що зачнеться 17-го лютого, в Метрополітальній опері вперше в нових ролях виступлять аж 5 співаків - співачок. І так Артуро Серджі співатиме Лоґенґріна, а Віллям Дулі короля Ґеральда у Ваґнеровій опері. Елізабет Седерстрем виступить у Страусовій „Аріядна на Наксосі"; Ґабріелля Тучі співає партію Ленори у Верді „Ільтроваторе", а Лорей Гарлі заспіває в новій опері Меноті.

● Сенаторка республіканка Марґарет Чейс Смит почала виборчу кампанію в стейті Ню Гемпшир, де 10-го березня мають відбутися правибори для вибору кандидата на президента. Вона заявила, що і жінка може бути президентом ЗДА, тому вона старається про номінацію на кандидата на президента.

● Урядова преса і радіо в Гавані на Кубі відзначила 155-роковини з дня народження американського президента Абрагама Лінкольна та Ґромадянську війну, виходячи з так званої „революційної становища". В радіовій програмі назвали Лінкольна „одним із найбільших людей Америки".

У Вашингтоні і Ню Йорку йдуть наради з лідерами Британії

Вашингтон. — В середу 21 лютого прибули до З'єдинених Держав британський прем'єр Алек Даглас Гюм і міністер закордонних справ Р. А. Батлер для дводенних нарад з президентом Л. Джансоном та генеральним секретарем Об'єднаних Націй У Тантом. У нарадах в Білому Домі беруть участь також державний секретар Дін Раск і американський та британський амбасадори з Лондону й Вашингтону. Хоча не проголошено формального денного порядку, проте преса здогадується, що предметами тих нарад будуть: справа Кіпру, себто невирішений ще проєкт вислання туди міжнародного війська для зберігання спокою та для протидіяння загрози вибуху греко-турецької війни; ситуація після визнання Францією Комуністичного Китаю; питання торгівлі західних держав з Совєтським Союзом, при чому ЗДА тавують Британію за уділювання Совєтам довготермінових торговельних кредитів; справа проголошеного Америкою торговельного бойкоту Куби, що його зламали Британія, Канада і Франція, члени НАТО; жаль Британії до Америки за дальше уділювання Америкою економічної допомоги Індонезії, яка ставиться вороже до Малайзії, яка має військово - політичний договір з Британією; погіршені відносини всередині НАТО; ситуація довкола проблеми Німеччини й Берліну; доля американського проєкту щодо різнонаціональної і надводної фльоти з атомовими ракетами. Британські державні мужі мають відлетіти до Лондону в п'ятницю вранці. На четвер призначено пресову конференцію прем'єра Гюма, видачу офіційного комунікату та бенкет в Білому Домі. Р. А. Батлер довго конферував з У Тантом у Ню Йорку про справу Кіпру.

Джансон гостро виступає проти шкідливої критики закордонної політики

Вашингтон. — Президент Джансон 11-го лютого промовляв до 200 працівників Податкового Уряду, між якими був і головний податковий комісар Мортімер М. Кеплін та секретар скарбу Даґлес Діллон, гостро виступив проти тих неконструктивних критиків закордонної політики ЗДА, які мимоволі причиняються до ворогів цієї країни своєю шкідливою критикою американського уряду. Президент сказав, що найкращою реакцією на таку несправедливу критику є те, щоб діяти за вказівками Святого Письма: „Боже, прости їм, бо вони не знають, що діють". Президент сказав, що тепер немає таких криз в закордонній політиці, які були за президента Кеннеді й Айзенгавера, і тому американський нарід повинен ігнорувати тих критиків, які непотрібно алярмують американський нарід, критикуючи несправедливо уряд цієї країни. Президент хвалив працівників Податкового Уряду і заявив їм, що його уряд хоче бути „ощадливим і поступовим", бо не треба бути „марнотратним", щоб могти бути поступовим. Джансон сказав, що його мати була найпоступовішою й найліберальнішою особою в світі, але гроші завжди тримала під подушкою. Президент хоче, щоб число осіб, які зле мешкають, недостатньо одягаються й недоїдають, було менше, ніж тепер. Джансон гостро виступив проти расових обмежень, які ще існують в південних стейтах.

Головний прокуратор про покійного президента Кеннеді

Вашингтон. — Саме тепер вийшло нове видання книжки покійного президента Джана Ф. Кеннеді під заголовком: "Profiles in Courage" — Профілі відважних", до якої передмову написав брат Покійного головний прокуратор Роберт Ф. Кеннеді. В передмові пишеться: „Відвага — це чеснота, яку президент Кеннеді найбільше подивляв". Джан Ф. Кеннеді написав цю книжку в 1955-му році, коли видужував із операції спини. Він за неї дістав був в 1957 році нагороду Пуліцера в ділянці біографії. Роберт Кеннеді пише в передмові, що його брат вишукував відважних людей, бо такі особи відважні його вдачі. Роберт Кеннеді підкреслює, що його брат принаймні половину своїх днів, що їх пережив на землі, терпів фізичні болі, але ніколи не нарікав. Він відчував болі в спині, які йому були відновилися в 1961 році, коли він під час державної візити садив дуба перед домом ґенерального губернатора Канади.

● Республіканський губернатор Пенсилвенії Віллям В. Скрентон, промовляючи на зборах партійних делегатів в Дітройті, Сказав, що демократи мають великі невдачі в закордонній політиці, і це може бути головною проблемою під час виборчої кампанії цього року. Скрентона запросив до Мишиґену губернатор Джордж Ромні. Обидва вони не є кандидатами, але прийняли б номінацію, якщо б Конвенція їх наймену-вала.

МАТИ НЕ МОЖЕ ПОВІРИТИ У ВИНУ СВОГО СИНА. Пані Марґарита Освалд, мати злогідного вбивника президента Джана Ф. Кеннеді, Лі Гарві Освалда, складає тепер свої свідчення перед очолюваною головним суддею Ворреном президентською комісією, покликаною для встановлення всіх обставин вбивства президента Кеннеді. Пані Освалд у своїх свідченнях не тільки відкидає можливість вини її сина в убивстві президента Кеннеді, але ще й намагається переконати слідчих, що Лі Гарві Освалд був на службі уряду ЗДА. На томість дружина вбитого опісля згаданого вбивника президента Кеннеді, колишня совєтська громадянка Марина Освалд, свідчила, що на підставі наявних доказів вона не може прийти до іншого висновку, як тільки того, що її чоловік справді вбив президента Кеннеді.

ЗДА і Британія наполягають на Кіпр, щоб він прийняв їх плян замирення

Нікозія. — Заступники державного секретаря Джордж Болл і заступник британського міністра для справ Коммонвелту Сирил Пікард спільно пред'явили кіпрському президентові Макаріосові змінений плян вислання на Кіпр 10,000 міжнародного війська для зберігання там ладу і спокою, поки на спільній конференції всіх заінтересованих сторін не виготовиться політичної розв'язки нинішньої гострої кризи на Кіпрі. За цим новим американсько - британським пляном не тільки членські держави Атлантійського Союзу (НАТО), але й інші країни, напр. Швеція, дали б до того експедиційного корпусу свої військові з'єднання, і про цю мирову місію на Кіпр був би повідомлений генеральний секретар Об'єднаних Націй. ЗДА й Британія не мають нав'ять нічого проти того, щоб для цієї справи скликати Раду Безпеки ОН, але вимагають, щоб склад міжнародного війська був згори устійнений та щоб Кіпр дав на це свою згоду і формально просив прислати йому таку місію на Раді Безпеки. Тоді Совєти не могли б зголошувати свого „вето" проти такого проєкту. Однак кіпрський президент Макаріос, який водночас є лідером кіпрсько - грецьких націоналістів, хоче, щоб військова місія на Кіпр підлягала Раді Безпеки і щоб ані Греція ані Туреччина не мали в тому корпусі своїх частин. Крім цього, він виразно змагає до скасування тієї постанови Лондонського договору з 1961 року, в якому Кіпр дістав свою державну незалежність, в якій давалося право Британії, Греції та Туреччині дбати за правильне виконання постанов договору. Макаріос хоче, щоб на Кіпрі рішала про грецька більшість та щоб турецька меншість не мала права вета.

Канцлер Ерґард конферує з де Ґолем

Париж. — Від п'ятниці 14 ц. р. почнуться тут наради з лідерами Західної Німеччини. На четвер вечером передбачувався від'їзд з Бонну канцлера Людвіґа Ерґарда, міністра закордонних справ Ґ. Шредера (який спеціяльно для цієї цілі перервав свої ферії в Швайцарії), міністра військових справ Кай-Уве фон Гасселя і міністра родинних справ Бруно Гека. Їхні наради з французькими лідерами будуть першими після останньої зустрічі Ерґарда з де Ґолем в листопаді минулого року. Від того часу зайшли такі події, як відвідини Ерґарда в Америці, його подорож до Італії та — збоку Франції — її визнання комуно-китайського режиму. Німецькі державні мужі мають за твердженням преси — наради зберегтися з французькими державними діячами над проблемою внутрішніх відносин в Атлантійському Союзі, погіршених французько-американськими дисонансами. Вони мають також переговорити можливості політичного наближення між шістьма членами Европейської Економічної Спільноти.

Міністри 29-ох африканських держав обмірковують існуючий хаос в Африці

Дер-ес-Салям, Танґаньіка. — 29 африканських держав з-поміж 35-ох членів Організації Африканської Єдности відгукнулись на заклик президента Танґаньіки Джуліюса Ньєрере щодо переведення спільної конференції в справі загрози від щораз нових військових бунтів в різних африканських країнах. Така конференція міністрів закордонних і військових справ 29-х країн почалась в минулу середу 12 ц. м. в столиці Танґаньіки. Це вже другий їх з'їзд впродовж трьох місяців, бо в листопаді минулого року голови всіх африканських країн нараджувались над збройним конфліктом між Альжиром і Марокко та вибрали семичленну комісію для вишукання розв'язки того кордонного конфлікту. Вибух військових бунтів в Танґаньіці, Кенії і Уґанді, криваві бої над кордонами Етіопії і Сомалі, масакра у Ранді, де плем'я батугу винищило коло 10.000 мужчин, жінок і дітей з племени ватузі, врешті кривавi дії збунтованих військово-партизанських банд в частині Конґа — це ті останні події, які хвилюють лідерів новоспоренних мурінсько-африканських держав.

Сотні вояків Етіопії і Сомалі згинули у кордонних сутичках

Об'єднані Нації. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант звернувся з наполегливим закликом до Етіопії і сусідного Сомалі, щоб вони негайно припинили бої на своїх кордонах. Цей заклик був відповіддю на повідомлення збоку Етіопії і Сомалі, що воєнний стан прогоголошено обабіч етіопсько-сомалійського кордону внаслідок боїв, в яких мало згинути з одного тільки етіопського боку 350 вояків. Етіопія звернулася до Організації Африканської Єдности із скаргою проти Сомалі. Ніодна з обох тих африканських країн не зажадала скликання Ради Безпеки Об'єднаних Націй. Причина боїв — претензії Сомалі до частини етіопської території. У Тант конферував з представниками обох тих країн в Об'єднаних Націях.

Франція призначила до Пейпінґу свого шарже д'аффер для організування амбасади

Париж. — Французький президент де Ґоль призначив професійного дипломата — Гільода Шайс, на першого французького шарже д'аффер в столиці Комуністичного Китаю із спеціяльною місією зорганізувати там французьку амбасаду. Шайс жив останніх шість років в Китаї, а в останньому часі був французьким генеральним консулем в Орані, в Альжирі. Він має приїхати до Пейпінґу шляхом на Токіо і Гонґ Конґ на 23-го цього місяця. Так само китайські комуністи призначили вже свого репрезентанта до Парижу, де він підготовить зорганізування комуно - китайської амбасади.

Мистецтвознавча комісія НТШ відбула Наукову Конференцію

Ню Йорк. — В суботу, 8-го лютого 1964 р. відбулася в Українському Інституті Америки в Ню Йорку чергова Наукова Конференція, на якій проф. Д. Горняткевич виголосив доповідь на тему „Українські студенти Краківської Академії Мистецтв". В цій доповіді проф. Горняткевич розповів, з якими труднощами збирав він матеріяли про українських студентів в ректораті Академії Мистецтв, з черги подав характеристику важливіших професорів та їх ставлення до українських студентів, вкінці вичислив студентів — українців, що студіювали в цій Академії Мистецтв від часу її заснування до другої світової війни, та подав їх характеристику і праці. Конференцію провадив проф. Б. Загайкевич.

СОВЄТИ ТАВРУЮТЬ ШВАЙЦАРІЮ ЗА ВТЕЧУ ЮРІЯ НОСЕНКА

Юрій Носенко

Женева. — Голова совєтської делеґації на 17-членну Женеві, Семьон Царапкін, несподівано скликав в минулу середу пресову конференцію, на якій відчитав довгу декларацію з натавруванням Швайцарії, ніби-то вона завинила, що член совєтської делеґації, „експерт" Юрій Носенко вибрав свободу. Царапкін закинув швайцарським властям, що вони не виявили потрібної ревности в пошукуванні за Носенком, після того, як большевики повідомили швайцарську поліцію, що Носенко зник з початком минулого тижня. Якщо це правда — заявив Царапкін — що Носенко знаходиться в американських руках, то це тільки доказує, що швайцарські власті дозволяють на використовування швайцарської території „для провокаційної активности". Царапкін звернувся в тому своєму заклику до швайцарських властей, щоб вони скористали з своїх „суверенних прав" та вчинили „все можливе", щоб Носенко вернувся „до своєї праці, до своєї родини і дітей". Однак Царапкін, відчитавши заяву, відмовився відповідати на запити журналістів. Ця заява Царапкіна обурила швайцарців. Швайцарський міністер закордонних справ Фрідріх Вален зараз у дві години після виступу Царапкіна викликав до себе совєтського амбасадора Александра Лощакова і гостро запротестував перед ним проти закидів Царапкіна. Після того, названий швайцарський міністер скликав пресову конференцію, на якій ствердив, що швайцарсько - совєтські взаємини погіршились внаслідок „фальшивих оскаржень", зроблених совєтським делеґатом. Вален звернув увагу, що швайцарські власті мають однакову поведінку у відношенні до всіх чужинних дипломатів, що приїздять тудають їм повну свободу рухів. Швайцарський міністер запротестував проти суґестії, скритої в заяві Царапкіна, що Швайцарія „няньчила" чужинецьких дипломатів на швайцарському терені. Швайцарська преса гостро таврує становище совєтських властей в цій справі. Один з висоих швайцарських урядовців порівняв те становище до „квасного винограду". Большевики, скидаючи вину за втечу високого старшини совєтського поліційно - шпигунського апарату з „Комітета Государственной Безопасности", хочуть очевидячки якось замазати власну компромітацію, однак таким незручним виступом вони її тільки поглибили. Західня преса твердить, що Носенко був віддана на службі американської розвідки і коли він утік на Захід, то видно ту свою втечу віддавна плянував і підготовив і тоді, коли большевики заалярмували швайцарську поліцію, — він напевне знаходився вже далеко поза швайцарською територією. Його теперішнє місце перебування, як теж узагалі всі подробиці його втечі покищо закриті серпанком тайни.

Нова пропозиція СССР у Женеві шкідлива для рівноваги збройних сил

Женева. — Голова американської делеґації на 17-членній конференції розброєння в Женеві, Віллям Фостер, рішуче спротивився останній пропозиції СССР, щоб вже в першій стадії міжнародного розброєння скасувати всі інші роди керованих ракет, з вийнятком обмеженого числа наземних ракет на середню і далеку віддаль для оборонних цілей. Віллям Фостер звернув увагу, що переведення такого проєкту в дію відразу захитало б існуючу рівновагу збройних сил Заходу і Сходу, тому, що саме західна — покищо тільки американська — підводна фльота з атомовими ракетами „Поляріс" становить могутню зброю, яка власне чи не найбільше відстрашує СССР від агресії. Водночас, Фостер привітав заяву Семьйона Царапкіна, що Совєти погоджуються на міжнародну інспекцію для перевірення, які ракетні бази в СССР зліквідовано чи зредуковано, однак звернув увагу, що Совєти таки не погоджуються на міжнародну контролю, чи не засекречено інших ракетних складів та ракетних виявлень. На вівторковому засіданні конференції розброєння не було згадки про втечу совєтського „експерта", члена совєтської делеґації, Юрія Носенка. Віллям Фостер висловив переконання, що та втеча не перешкодить дальшим нарадам конференції.

У СВІТІ

● Нинішній Папа Павло VI врятував був, як монсіньйор Джовані Баттіста Монтіні воло, а може й життя Папи Пія XII під час другої світової війни. Дізнавшись про замір Гітлера вивезти Папу Пія XII кудись вглиб Німеччини, щоб спаралізувати його ворожу Гітлерові діяльність, монсіньйор Монтіні, тодішній заступник державного секретаря Ватикану, заклика до себе німецького посла Ернста фон Вайцзекера і мав з ним довгу розмову в 4 очі. Яка це була розмова — ніхто про це не знає, але фактом є, що внаслідку рішної інтервенції збоку Вайцзекера Гітлер закинув плян насильного вивезення Папи з Риму. Церков, яка об'єднує різні Православні і Протестантські Церкви з цілого світу. Це вперше совєтські власті дозволили на відбування нарад міжнародної церковної організації на совєтській території. Річ ішла про вибір нового генерального секретаря. Наради відбувались за закритими дверми.

● В Палермо на Сицилії відкрили кривавку й арештували 52-річного Пієтра Торрету, одного з лідерів ославленої сицилійської „мафії" — злочинної банди. Торрета, яка переховувалась понад 5 років, почав при цьому свої практики й на американський ґрунт. Торрета мав на сумлінні вбивства, шантажі, побої, наклепи і т. п. злочини.

● Президент Іраку Абдель Салям Аріф і лідер визвольного руху курдів генерал Мустафа аль-Барзані проголосили припинення взаємних збройних дій. Курди від років ведуть партизанську війну проти іракської адміністрації в боротьбі за автономію. Іракський уряд визнав „національні права курдів в Іраку", але не відомо, як це виглядатиме в практиці.

● В Одесі відбулися наради Екзекутиви Світової Ради

● Англомовний щоденник в Ґані „Ґанаєн Таймс", який насправді є органом диктаторського режиму президента Кваме Нкрумаха, назвав „безсоромним" і „ганебним" актом те, що член американської амбасади в Ґані, Емерсон Плесер, мурин, передерся через юрбу демонструючих перед американською амбасадою ганських мурінів, підходив американський прапор, що його знизували демонстранти і підняв його вгору на щоглі.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і mone orders виставляти на: "Svoboda".

Статті і допиви, відписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Хаос в Африці

Генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант, бірманець, отже краще ознайомлений з проблематикою азійсько - африканських народів, як европейці та американці, намагається поменшити значення щораз нових бунтів, революцій, переворотів та племінних воєн всередині різних африканських країн і міждержавних зударів у спорах за кордони. Всі ці явища У Тант назвав „недугами дитячого віку", яких — запевняв він — молоді самостійні держави напевно визбудуться. З більшою турботою і більшим скептицизмом висловилась на цю саму тему дослідниця африканських справ, письменниця Елспет Гакслі, яка 40 років тому вперше виїхала до Африки, провела там більшість свого життя і є авторкою коло 20-ох книжок, здебільша з африканського побуту. В широкому інтерв'ю на сторінках „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" з дати 17-го лютого цього року вона окреслила теперішній стан на африканському континенті, як „революцію", що з неї за 5 чи 10 років, мабуть, вилониться якась форма стабільности. Ця теперішня революція складається з багатьох чинників, з яких найбільшим є державницька незрілість тамошніх племен, що ворогують між собою так, як ворогували їхні предки, і ненавидять не так білих, як взагалі всіх неафриканців. Британія, яка найкраще підготовляла свої колоніяльні народи до їх власного правління, перервала цей процес в Африці і поквапно признала своїм тамошнім колоніям державну самостійність, щоб не опинитися в ситуації, в якій в Альжирі опинилась була Франція. Але це її східньо-африканським колоніям, нині вже державам, як Занзібар, Кенія, Танганьїка й Уґанда, чи західньо - африканській Ґані радше пошкодило, як допомогло. В Ґані „тривкість влади" зберігається виключно драконівськими засобами правління диктатора Кваме Нкрумага. Де тієї автократичної безоглядности не було чи нема, там приходить хаос, що його спритно підсилює Москва і Пейпінґ.

Комуністи на африканському терені покищо не мають великого успіху. Совєтський Союз, здобувши найбільші впливи в Ґвінеї, збанкрутував там в очах ґвінейців, як збанкрутував теж і в Конґо.

Але в останньому східньо - африканському крутежі Москва і Пейпінґ застосували іншу тактику: вони правлять там не безпосередньо, надісланими туди москалями чи китайцями, які відштовхнули б автохтонів своєю ароґанцією, а — посередньо, при допомозі автохтонів, своїх вихованців. Новий прем'єр Занзібару студіював у Москві і має за дружину московку. Тамошній міністер закордонних справ був кореспондентом комуно - китайської пресової аґенції і не приховує своїх контактів з Пейпінґом. Так само пейпінґським ставленцем є міністер внутрішніх справ Кенії. У Танганьїці подібну ролю грає міністер закордонних справ, в Уґанді кілька міністрів - комунофілів ведуть тиху боротьбу за владу проти теперішнього прем'єра. Москва і Пейпінґ одночасно постачають зброю анґольським партизанам проти Портуґалії, здебільша через Альжир. В цю акцію включилась також Куба. Анґоля, Мозамбік і Південна Родезія — найближчі терени кривавих революцій.

Африканці думали, що, діставши самостійність, матимуть усе те, що мали їхні білі колоніялісти: доми, авта, добробут і — жадних податків. Розчарувавшись, вони зненавиділи взагалі білих і тих, що багатші за них. Звідсіль і антиамериканські настрої, схоплені в одному з ґасел демонстрантів в Аккра, столиці Ґани: „Набридли нам ваші доляри — ми вас переріжемо!" Можливо, що за 10 років відносини в Африці будуть пристойніші, спокійніші, безпечніші. Покищо це хаос з можливостями найбільших потрясень.

Ще одна поразка Москви

Довга черга совєтських і „сателітних" громадян, які з тих чи інших причин „обрали волю", тікаючи на Захід чи залишаючись під час свого перебування тут, збільшилася цими днями членом совєтської делеґації, східньонімецькою спортсменкою — учасницею Зимових Олімпійських Ігрищ в Інсбруку, а також кільканадцятьма туристами із сателітних країн, що прибули на ці Ігрища. Не зважаючи на берлінський мур і всі прикордонні застави та бункри, як теж на загрозу смерти, зростає кількість утікачів з-під східньонімецького комуністичного режиму. Усі ці втечі стали вже не тільки щоденним явищем в умовах тих чи інших комуністичних „раїв", але й своєрідним плебісцитом, в якому люди з того боку „голосують" проти будованого на терорі й ошуканстві суспільного ладу.

Однією з найбільш дошкульних дипломатичних поразок Москви був останнім часом перехід на становище неповоротця Юрія Івановича Носенка, члена совєтської делеґації на конференцію у справах роззброєння в Женеві і високопоставленого старшини, мабуть, з ранґою підполковника, московського Комітету Державної Безпеки. Людина молодого віку, всього 36-літня, народжена й вихована в умовах комуністичної влади, з великими можливостями блискучої кар'єри в совєтському державному апараті. Юрій Носенко вирішив з ближче невідомих спонук не вертатися до СССР і вдався до американського уряду з проханням признати йому право азилю. Якщо судити з офіційного повідомлення Державного Департаменту ЗДА, це право буде Носенкові признане, і він збільшить довгий ряд співробітників совєтської „безпеки", які, починаючи Ігорем Гузенком і кінчаючи Петром Дерябіним та Ніколаєм Хохловим, втекли на Захід чи залишились тут, відмовляючись вертатися до Совєтського Союзу.

Тяжко оцінити вповні і всесторонньо все значення і далекосяглість „обрання волі" Юрієм Носенком, до речі, мабуть українцем, бо народжений він в Миколаєві на Україні і прізвище його українське. Оголошені досі дані свідчать про те, що був Носенко не тільки високопоставленим офіцером КҐБ із спеціяльними функціями на терені Женевської конференції, але також одним із найвидатніших совєтських експертів у справах роззброєння, обізнаним у справах совєтської облудної і підступної роззброєневої політики і добре поінформованим про всі її кручені ходи й методи. Внаслідок утечі такого експерта на Захід совєтська дипломатія буде примушена змінити все своє „плянування" в даній ділянці, що напевно буде для большевиків дуже прикрою операцією. Дехто з газетних коментаторів здогадується також, що Носенко був уже довший час у взаєминах з американською Центральною Розвідчою Аґенцією і що він ще до своєї втечі передав їй чимало важливих совєтських політичних і військових секретів, куди важливіших за ті, що за них був засуджений до кари смерти совєтський полковник Олег Пеньковський, процес якого викликав величезну чистку в совєтському військовому апараті.

Становище, що його займав Юрій Носенко, його поінформованість у державних і „роззброєневих" совєтських таємницях, змушують думати, що Москва не скоро очуняє від завданого їй справою Носенка удару. Абстрагуючи від чисток, що будуть проведені в СССР у зв'язку з цією справою, і переміщень в совєтському каґебівському апараті за кордоном, Москві не скоро поведеться знайти якесь переконливе виясненння для мотивів втечі Носенка і його співпраці з американською розвідкою, тим більше, що він уже поза будь-яким засягом впливів КҐБ.

М. Прокоп

РОСІЙСЬКО-КИТАЙСЬКИЙ КОНФЛІКТ І УКРАЇНА

Навесні минулого року, коли широко відомим став конфлікт між Москвою і Пейпінґом, серед українців на еміґрації порушено питання: яке значення ця подія може мати для української справи? Треба припускати, що таке питання мусіло зродитися також в Україні. Що більше, деякі українці на еміґрації висували здогади про те, що, мовляв, у боротьбі з Москвою китайські комуністи зразу піднімуть справу не-російських народів СССР, отже й України.

Хоч психологічно, зокрема на тлі деконьюнктури, яку переходить українське питання на Заході, такі надії зрозумілі, вони, однак, принаймні досі, не знаходять оправдання в житті. Про це свідчить останній документ російсько-китайського спору, точніше відповідь Центрального Комітету комуністичної партії Китаю Москві, що її в перших днях лютого цього року опублікувала китайська, а за нею й американська преса.

У Пейпінґу, як і в Москві та на Заході, також говорять про „єдиний совєтський народ"

Для кожного обсерватора політики ЦК КПСС у відношенні до не-російських народів СССР немає ніякого сумніву в тому, що від кількох років найбільшу загрозу для тих народів творить політика так званого злиття націй, в результаті якої не-російські народи Совєтського Союзу мали б просто-напросто перетворитися в росіян. І хоч ця політика грубо реакційна, насильницька і – що важливіше — нереальна, дуже небезпечно було б не добачати великих спустошень, які вона сіє серед не-російських народів.

Одним із зовнішніх виявів цієї політики є офіційне, значить проведене в офіційних документах, називання всіх народів СССР — совєтським народом. Про це, зрештою, записано в новій програмі компартії, де сказано, що цей єдиний совєтський народ уже існує, що він має спільні духові риси, культуру тощо.

Як воно не дивно, але цей нонсенс часто повторюють на Заході. Дехто з наївности, інші з незнання й глупоти, ще інші таки мабуть із переконання й інтересу. Це попадає також і в офіційні документи. Свої новорічні побажання пересилав цього року президент Джансон „народам Совєтського Союзу". „Народи СССР" вітав також у серпні минулого року Дін Раск в Москві, коли приїхав туди підписувати договір про частинну заборону атомових випробувань. Але в інших виступах навіть найбільш видатні діячі Заходу поняття „народів" і „народу" Совєтського Союзу часто плутають, при чому перевагу віддають „народові".

Тепер ці мудрощі повторюють китайці. У згаданому листі ЦК компартії Китаю читаємо: „Ми, китайські комуністи, завжди щиро шанували, шануємо і любимо великий совєтський народ, совєтську державу і совєтську комуністичну партію. Ми знаємо, що народ Совєтського Союзу ..." і т. д. Далі „совєтський народ" кількакратно згадується в декларації, і немає в ньому мови про різні народи чи нації імперії, дармащо дуже широко говориться про сателітів СССР.

Чи все це означає, що конфлікт між Москвою і Пейпінґом для нас зовсім не має значення? Такий погляд — це друга крайність, і вона була б зовсім неоправдана.

Довга тінь Китаю

Справа в тому, що конфлікт між Москвою і Пейпінґом зачіпає найбільш фундаментальні аспекти самого характеру комуністичної партії Совєтського Союзу, точніше, її ЦК, чи, в політично - імперському розумінні — Москви. Идеться про те, що китайці піднімають, між іншим, найбільш болюче для російських великодержавних шовіністів питання їхніх взаємин з іншими компартіями, точніше з компартіями менших народів, і твердять, що ці взаємини побудовані на основі взаємин між паном і слугою, сувереном і сателітом. ЦК КПСС, — кажуть китайці, — забороняє „братнім" партіям „народних демократій" вільно розвивати свою економіку, втручається у їхні внутрішні справи, наставляє в тих партіях слухняних собі людей, усуває невигідних, веде підривну роботу тощо. Усе це — кажуть китайці, — брутальні вияви великодержавного шовінізму, недоавоненого у взаєминах між партіями, що мають бути рівними.

Не можна недоцінювати ваги таких обвинувачень. Для нас неважне, чи вони щирі. Неважне й те, що китайські комуністи також, мабуть, не краще ведуть себе у підпорядкованих їм компартіях азійських народів. Важне натомість те, що оце вперше за тридцять років велика комуністична партія одверто затаврувала шовіністичну політику Москви у поневолених нею країнах, що з уст цієї партії вийшло публічне обвинувачення Москви у великодержавному шовінізмі. Бо від часу, коли на 17-му з'їзді ВКП(б) в січні 1934-го року Сталін проголосив українськой націоналізм „головною небезпекою" і тим самим відкрив браму для розгулу російського шовінізму, в СССР, як і загалом в комуністичному світі. „Великодержавний шовінізм" став табу, забороненим поняттям. А коли десь-не-десь про нього й згадували, то це був дуже тихенький голос у могутній оркестрі російської шовіністичної пропаґанди.

Правда, у згаданій декларації китайські комуністи говорять тільки про „народні демократії". Але досі в інших виступах вони вже згадували про азійські народи СССР і атакували політику Москви у відношенні до них. Це цілковито суперечить теорії про „єдиний совєтський нарід", і це вказує на нестійкість китайської політичної лінії. Однак, немає сумніву, що Китай розглядає ті народи як сферу своїх, а не російських імперіяльних впливів, і тому можна сподіватися, що з цього питання Пейпінґ резиґнувати не буде. А якщо так, то це не залишатиметься без впливу на інші не-російські народи СССР, отже і на Україну.

Китайські комуністи атакують Москву ще й з іншої площини. У згаданій декларації китайський ЦК твердить, що ЦК КПСС „відкрив браму для капіталістичних сил у Совєтському Союзі", що в фа-

мому СССР існують кляси, що верхівка втратила віру в революційні ідеали, словом — обросла салом.

Таке твердження не є для стороннього світу ніяким реveляційним відкриттям. Воно йому давно відоме. Але коли про це говорять самі комуністи — це має особливу вимову. Треба думати, що воно ще більше загострить свідомість цієї правди у самих народів Совєтського Союзу і матиме вплив на поглиблення існуючих там, зрештою, глибоких соціяльних протиріч і на боротьбу народів СССР проти політичного та соціяльного поневолення і проти економічного визиску.

Усе це вказує на те, що конфлікт між Москвою і Пейпінґом українському народові не може бути байдужий. Українська нація живе і житиме в сусідстві з Росією, і взаємини з нею є і завжди будуть першим питанням української політики. На сучасному етапі, ця політика, — це боротьба за звільнення від „старшобратньої опіки", значить боротьба за державну самостійність, за рівність у взаєминах двох націй. Немає сумніву, що в цьому аспекті конфлікт між Москвою і Пейпінґом, що є ударом в першу чергу по шовіністичних елементах імперії, може на довшу мету мати для української справи поважне значення.

Юліян Каменецький

КУРЕННЯ І ЗДОРОВ'Я

(1)

Звіт Комітету Десятьох

Звіт Головного Лікаря ЗДА, Лютера Тері, про півторарічну працю Комітету, що його він очолював, відбився голосним відгомоном по всій Америці.

Два роки тому, в березні 1962-го року, Королівська Комісія в Англії проголосила майже тотожний звіт, що його використали в Німеччині, Італії, Швайцарії та Канаді, обмежуючи курення різними законами та розпорядками. Цей звіт викликав також відгук і в Америці.

Президент Кеннеді в липні 1962-го року доручив Головному Лікареві покликати до життя Комітет Десятьох. У склад цього Комітету ввійшли визначні лікарі і вчені найбільших університетів. Щоб Комітет був безстороннім, члени його не могли бути ні прихильниками курення, ні його противниками. З-поміж десятьох членів половина було курців; три з них курили сигари, один — люльку, а сам голова д-р Тері — цигарки. В ході дослідження шкідливости курення цигарок голова перейшов на сигари, як менше шкідливі.

Комітет працював безперервно півтора року. Самостійних дослідів він не переводив, а перевіряв тільки досліди вже переведені в американських та европейських університетах, і також величезний статистичний матеріял зібраний д-ром Гемондом із Ореґону. За цей довгий час перевірено 8 000 наукових висновків про шкідливість курення.

На основі всього матеріялу члени комітету однозгідно ствердили, що курення цигарок шкодить здоров'ю, спричиняючи різні недуги, погіршуючи вже існуючі і тим побільшуючи смертність серед курців.

Висновки Комітету

Головний Лікар д-р Л. Тері на початку січня проголосив висліди праці Комітету, а Конґресова друкарня видала у цій справі окрему книжку.

Висновки Комітету такі:

1) Курення є головною причиною рака (пістряка) легенів, горла, язика, губ, шлунку, дванадцятки та сечевого міхура;

2) Курення погіршує перебіг хронічного бронхіту, туберкульози та емфіземи. Емфізема — тяжка недуга легенів, подібна до бронхіту;

3) Курення спричинює атрофію печінки;

4) Між куренням і серцевими недугами ствержено тісний зв'язок;

5) Курення спричиняє недугу Бюрґера на кінцівках рук і ніг. При цій недузі жилки звужуються, через що спиняється доплив крови до кінцівок. Тоді кидається ґанґрена, і тільки негайна операція може врятувати курця;

6) Новонароджені діти жінок - курців приходять на світ із меншою вагою;

7) Дотеперішні фільтри в цигарках не зменшують шкідливости курення;

8) Особи, які курять багато, і то протягом довгого часу, більше ризикують захворінням на рака легенів, серцеві та інші недуги. Одна викурена цигарка зменшує людське життя на 13½ хвилини;

9) Сигари і люльки шкодять для здоров'я менше, тому, що при їх куренні менше втягається диму у легені. Зате курці сигар і люльок частіше хворіють на рака губ та язика;

10) Усі заходи уряду та організацій, що дбають про здоров'я загалу, і ініціятива в тім напрямі громадянства будуть виправдані, корисні та доцільні.

Звіт Комітету Десятьох появився якраз на часі, бо курення в Америці охопило, крім чоловіків, також жінок і молодь. 1963-ий рік був рекордовим: число курців збільшилося до 70 000 000, а викурили вони 523 000 000 000 цигарок — на 3% більше, як у 1962-му році.

Д-р Гемонд протягом 34 місяців провадив дослідження 36 975 курців і некурців, поділивши їх на дві великі групи щодо віку, росту, ваги, способу життя, зайняття, раси та релігії. Висліди були надзвичайні: протягом того часу курців і не курців (в дужках) померло 1 385 (662). З них на рака легенів — 110 (12); серцеві недуги — 653 (304); емфізему — 15 (1); неврозу — 30 (8).

Загально на серцеві недуги вмирає в Америці щороку — 200 000 людей, а на рака легенів — 45 000. Крім того курення вкорочує життя і збільшує смертність на інші недуги..

Д-р Очнер, знаний спеціяліст від рака легенів, стверджує, що коли курення буде поширюватись таким темпом, як дотепер, то в 1970 році кожний 7-ий американець вмиратиме на рака легенів.

Комітет Десятьох радить не курити особливо в таких випадках: грудні недуги (бронхіт, емфізема, туберкульоза), серцеві недуги, хвороба Бюрґера.

Реакція тютюнового промислу

Продуценти тютюну заскочені звітом Головного Лікаря ЗДА, але певні своїх дальших успіхів. Цю свою певність базують вони на значенні в економіці Америки тютюнового промислу, який дає річно $8 000 000 000 загального прибутку, з чого $2 300 000 000 дістає федеральний уряд, і 1 000 000 000 — 50 стейтів. В тютюновому промислі працює 750 000 робітників, вирощують тютюн 400 000 фармерів, тютюнові вироби продають у 500 000 крамниць та аптек. На реклямування тютюнових виробів у пресі, радіо та телевізії щороку витрачається $250 000 000. На виробництво цигарок і сигар зуживається річно ⅓ продукції паперу та цельофану і 1/4 станіолю.

Займаючи таку важливу позицію в господарстві Америки, продуценти тютюну намагаються підважувати висновки Комітету Десятьох.

Г. В. Елен, директор Тютюнового наукового інституту, заявив, що висновки Комітету — це ще не останнє слово науки. Рака спричиняє вірус, а не кірення і занечищене повітря у великих промислових містах. Якщо Тютюновий науковий інститут ствердить, що дійсно деякі складники тютюну викликають рака, а таких складників у тютюні є шістнадцять, то він постарається їх вилучити у масовій продукції тютюнових виробів. А тоді курення стане зовсім невинною звичкою і приємністю в щоденнім житті. Вже й тепер є фільтри в цигарках, які не допускають до легенів курця тих складників.

Докази Елена не всі переконливі. Теперішні фільтри, як ствердив Комітет, не мають значення, і тому великі компанії не дають їх навіть до своїх цигарок. В сучасних дослідах над раком прийнятий погляд, що його в нашому організмі спричиняє невідомий ще ближче вірус. Багато вірусів є в нашому організмі Але вони розвиваються щойно тоді, коли створяться догідні для того умови, наприклад, запалення горла чи легенів. Так само з вірусами рака. Курення довгими роками поволі ушкоджує клітини легенів і приготовляє ґрунт для його розвитку.

Занечищене повітря в промислових містах теж впливає на розвиток рака, але без більшого значення. В Финляндії, країні лісів, та в деяких рільничих округах Англії, де повітря дуже чисте, найбільше селян вмирає на рака легенів. Причиною такої великої смертности є те, що финляндські та англійські селяни викурюють денно 1-3 пачки цигарок.

Ефектовну вартість матимуть фільтри щойно тоді, коли на пачках цигарок, контрольованих урядовими чинниками, буде зазначено, скільки нікотини і „смоли" знаходиться в цигарці.

Як-не-як, а тютюновий промисл проходить свої чорні дні. Під кінець січня в Маямі відбулась нарада представників цього промислу із представниками телевізійних компаній в справі реклямування цигарок на телевізії. Поважна частина курців цигарок, між ними й жіноцтво, переконались на сигари й люльки.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їй кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

Алла Коссовська

ГІРСЬКИЙ ВОВК

(Повість)

(6)

— Ну, ось, мамин пестунчик знову почав пеститись! — ніби обурилась Тай, а обидва брати тим часом уже борюкались на траві, мнучи один одного, як молоді, пустотливі ведмеді.

СОНЦЕПОКЛОННИЦЯ

Тай ішла на схід сонця. Воно вставало з-за гір гаряче й чисте, як перше кохання. Ноги Тай, у легких білих сандалах, ступали хутко й певно по кам'янистій дорозі.

Коли вогняне чудо, визволившися з чорних гірських лабет, кинуло в долину снопи своїх променів, дружний хор маленьких мешканців придорожніх кущів гримнув йому осанну. Свист, щебетання, цвірінькання змусили Тай спинитися. Вона простягнула вперед руки і тихо засміялась. В цю мить вона відчула себе одною з тих малих, щасливих істот, що так завзято славили сонце.

„Якби я народилася в давні віки десь на Сході, я б напевно була сонцепоклонницею", — подумала Тай, закинула руки за голову і мовчки задивилась на блискучі сніги, що рожевіли на вершку Ціті-Хох.

У цей час в кущах щось затріщало, і обидва Борисові пси, рудий „ірляндець" Ларс і білий з чорними плямами Лорд, вискочили з гущавини і з гавкотом почали стрибати навколо Тай, намагаючись лизнути її обличчя. Злякана несподіванкою, Тай одразу ж заспокоїлась, пізнавши своїх чотириногих друзів, і лише вимахувала руками, щоб врятувати свою сукню від заболочених собачих лап. Нарешті пси вгамувались і, тяжко дихаючи, висолопили свої довгі язики. Тай знала, що недалеко мусить бути їхній господар.

І справді, Борис повільно їхав назустріч, злегка похитуючись у сідлі в такт кінській ході.

Не доїжджаючи кількох кроків, він зупинив свою кабардинку Інґрид і з замилуванням подивився на осяяну сонцем групу.

— Ти напрочуд подібна до полюючої Діяни, Наталочко! — гукнув він здаля. — Не вистачає лише сагайдака зі стрілами.

— Ми з тобою разом мандруємо думками в давніх віках, — підходячи, відповіла Тай. — Хвилину тому я уявляла себе сонцепоклонницею, а ти кажеш — Діяна. Не знаю, що вибрати.

Борис скочив з коня.

— А де Андрій?

— Спить, бо всю ніч писав.

— О?!

— Так, так, народжується нова повість, і ти будеш її хрещеним батьком! — урочисто - весело промовила Тай.

Вони йшли, розмовляючи, по дорозі, в прохолоді гірського літнього ранку.

— Він талановитий, наш Андрій, він дуже талановитий, — продовжувала Тай, — я так люблю його твори ...

— Я так люблю Андрія ... — в тон їй додав Борис.

— Атож! — щиро погодилась Тай. — Але незалежно від того, я вважаю його талановитим. А ти?

— Безумовно! — погодився Борис, позираючи збоку на ніжний обрис її щоки, вкритої золотистим пушком.

Він виглядав стомленим, його широкі плечі зсутулилися. Плетеним шкіряним нагаєм він на ходу збивав порох з високих чобіт.

— Ти чого такий? — спитала Тай, допитливо вглядаючись в його посіріле обличчя. — Куди їздив? До хворого?

— Авжеж! — усміхнувся Борис трохи дивно.

— Далеко?

— Звідси не видно.

— Коли ж ти виїхав, уночі?

— Опівночі.

— То ж то я не чула. Інґрид завжди форкає, коли ти її сідлаєш, — і Тай погладила оксамитну шию кабардинки.

— Що, нагальний виклик, цікавий випадок? — звернулась вона знову до Бориса.

— Дуже нагальний, — в тому ж тоні відповів Борис і різко змінив тему розмови: — Ну й далеко ж ти забрела, сонцепоклонниця, сідай, поїдемо. Ти колинебудь їздила верхи?

— Аякже! І то переважно на диких мустанґах, в преріях, у товаристві вершника без голови, — жартівливо відповіла Тай. — Мені було тоді дванадцять років, і я страшенно захоплювалась Майн Рідом. Пізніше воліла трамвай.

— Ну, моя Інґрид мало чим відрізняється ...

— Від трамвая?

— Ні, від мустанґа, така ж дикунка. Сідай! — Борис допоміг Тай спіймати розгойдане стремено.

Скочивши в сідло позаду Тай, він торкнув закаблуками боки Інґрид. Кобилиця мотнула головою, заіржала і з місця рвонулася вперед.

Засвистів вітер в ушах.

— Не боїшся? — гукнув Борис, але відповіді не почув. Повітря било в обличчя, уста лоскотало розмаяне волосся Тай, і було стільки гострої насолоди в тому шаленому гоні, що Борис звівся на стременах і дико, по-осетинськи гигикнув.

Тепер дорога йшла стрімко вниз, і швидкість була така, що, якби спіткнулась Інґрид, то обоє вершники порозбивали б собі голови об каміння.

Але, на щастя, цього не сталось, і, рвучко напнувши повід, Борис стримав кабардинку коло самих воріт лікарні.

— Злякалась? — запитав, вдивляючись у розчервоніле обличчя Тай.

— Тро-ошки! — комічно зморщила носа молода жінка. — Алеж як гарно, як чудово! Андрію! — гукнула вона, і, коли на порозі з'явився Андрій, із запалом почала розповідати про шалену гонитву.

— Ти мені ще уб'єш її, — з докором звернувся Андрій до брата.

— Нічого, жива буде твоя сонцепоклонниця, — усміхнувся Борис і побіг по сходах до себе нагору. — Наталочко, нагрій чаю, будь ласка! — гукнув з веранди.

ЛЬОДОВЕЦЬ

Над горами стояло густе, білясте мариво від танучих снігів. Воно злегка тремтіло і, здавалось, що то верхів'я гір пливуть і розчиняються в повітрі.

І так же хотілося Тай якнайскорше опинитись там, на отій горі, ступити на блискучий сніг, глянути з височини, як з казкового килима-літавця, вниз, що вона з ще більшим газардом взялася дряпатися по скелях, далеко залишивши за собою чоловіків. А вони йшли, не поспішаючи, покурюючи й ведучи розмову, сповнену світлих спогадів.

— А пам'ятаєш ... — починав Борис.

— Ні, чи пригадуєш ти ... — перебивав Андрій.

о. Роман Ганас

ПОБУДУЙМО ЗАХИСТ ДЛЯ НАШИХ СТАРЦІВ І НЕМІЧНИХ

Кілька літ тому в Парижі була дуже гостра зима, яку відчули найбільше ті, що не мали своїх помешкань, не мали чим опалювати мешкань, та шукали захисту в руїнах невідбудованих ще по війні домів, або під мостами чи в міських каналах. Рятувати убогих взявся чернець Агап о. Петро. Всіми можливими способами, через пресу, радіо й телевізію, звернувся він з закликом до населення міста, просячи про теплу одіж, ліжка, вугілля й помешкання. І Париж відгукнувся дуже сердечно на заклик о. Петра, великі скількості теплого одіння, ліжок та опалу жертвувало населення Парижу, і о. Петро врятував тисячі убогих людей перед кліщами смерти холодної зими.

Кождий народ має своїх убогих, кождий народ має своїх апостолів милосердя і чим більше їх є, тим обільніше спливають божі ласки на життя народу. Якщо колись наш покійний Митрополит Андрій Шептицький буде проголошений святим, святість його піднесуть на престолі його незлічимі діла милосердя, яких не щадив він ні своїм ні чужим.

Згадуючи про апостолів милосердя, не можемо не згадати факту, що покійний президент Кеннеді був дуже співчутливий та милосерний для убогих і хворих людей. Останній його акт співчуття та милосердя, — це були його відвідини в четвер 21-го листопада 63 вечором двох сестер калік від уродження Салі та Надії Вуд в малому місті Ліберті в Тексасі, які то сестри дали початок до заснування добродійної фундації для дослідів та лікування мускулярної недуги. Опіка, поміч, думка чи журба про убогих, — це сповнення божої волі, це вияв правдивої віри, це доказ щирого патріотизму та пошани людської гідности. Коли будемо спостерігати життя нашої еміграції на чужині, то мусимо признати, що брак постійної добре зорганізованої опіки, брак журби про наших убогих чи немічних старців тут в Америці, чи там в таборах в Европі, то біль нас всіх, то сором нас всіх, перед Богом, перед нами самими і чужинцями, які немало зложили жертв, щоб рятувати нас, коли ми були в біді по другій світовій війні.

Жиємо на чужині на волі, жиємо в добробуті, жиємо часто понад стан, великі суми гроша видаємо на забави, алькоголь, на різні непродуктивні нині політичні акції, а як мало окрушин падає для наших убогих на харитативну акцію, як болючим являється факт, що наші народні організації, а є їх так багато, в своїй діяльності рідко цікавляться справою суспільної опіки, обов'язком помочі для наших убогих, та в своїх бюджетах мало призначують грошей на поміч для потребуючих.

Наша жіноча організація Союз Українок Америки в своїй діяльності не забуває про наших убогих, посилаючи поміч для них в Німеччині, Польщі та Югославії. Такою харитативною працею для наших убогих займається також наша Самопоміч. В розважаннях про потребу та наш обов'язок помагати нашим убогим, опікуватися нашими старцями, голос Божий вчить нас такого: коли треба ратувати свою людину, тоді треба припинити дбати про прикрасу каміння. Вартість людини оцінюється не по її багатстві, урядах, чи ангельських словах, але по її добрих ділах, в бажанні, в голоді душі служити та помагати потребуючим братам. Це на чужині набирає подвійної сили не жити тільки для себе, але все пам'ятати про тих, які потребують добрих сердець чи готових рук в тяжкій боротьбі життя.

Під час напливу нової еміграції по другій світовій війні прибуло до Америки багато старших віком немічних наших людей. Між ними наші заслужені вчені, ветерани, вдови чи самітні без родин, інтелігенти, селяни та робітники. З приїздом до Америки всі вони кинулися до тяжкої фізичної праці, яка то праця нині вичерпала їх фізично, і багато з них вже нині не можуть працювати, а доживають скромно з того, що заробили. Ті, які мають родини, то ще сяк так дають собі раду, живучи в родинних кутках. Гірка є доля старших самітніх чи бездітних наших людей. Великі міста нашого поселення спостерігають в наших громадах поважне число наших людей, які чекають на поміч. З кождим роком скількість наших убогих та старців буде збільшатися, й тому назріває пекуче питання для цілої нашої еміграції, спільними силами подбати про поміч для них.

Різні є способи несення помочі убогим. Чи, може, найбільше практичним не було б подбати для наших старців, про наших убогих, про Доми-Захисти в великих містах як: Ню Йорк, Шикаго, Філядельфія чи Дітройт. Такі Доми-Захисти навіть найскромніше влаштовані, стали б великим добродійством для тих, які не мають можливостей, самостійно в літах немочі давати собі раду в житті.

Хто мав би зайнятися, хто мав би стати ініціятором побудування таких наших Домів - Захистів в більших скупченнях нашого поселення тут в ЗДА? Здається, що найбільше даних до того, щоб Доми - Захисти побудувати і ними опікуватися, мають наші парафії обох Церков у великих містах нашого поселення в ЗДА. Спільними силами, доброю волею наших парафій не тяжко було б започаткувати таку акцію, а вірні наших парафій напевно помогли би морально та матеріяльно такій благородній справі. Ті наші потребуючі, які в немочі своїх сил знайшли б захист та опіку в своїх рідних Домах, стали б найліпшими нашими заступниками перед маєстатом Божої справедливости в випрошуванні прощення за наші народні чи особисті провини, про що всі ми так мало стараємося, хоч життя втікає нам всім, як короткий зимовий день.

Не забуваймо, що справа суспільної опіки, чи потреба сталої загальної помочі нашим потребуючим братам, — це перший наш обов'язок на чужині.

Осип Ярема — президентом Ради м'ясної індустрії Канади

В днях 2-5 лютого 1964 р. відбулись у Віндзорі 44-ті річні Збори Ради М'ясної Індустрії Канади. Ця організація охоплює всі головні фірми м'ясної індустрії Канади і відіграє важливу ролю в економічному житті Канади.

Останні річні збори тієї організації вибрали на свого президента на 1964 рік Осипа Ярему. В своєму слові він підкреслив конечність тісної співпраці між канадійськими фармерами, м'ясною індустрією та канадійським урядом. М'ясна індустрія Канади має перед собою важливі завдання на внутрішньому канадійському ринку і на міжнародному. В Канаді вона мусить дбати про те, щоб зберегти своє місце на харчовому ринку, бо ряд інших харчових продуктів чимраз сильніше конкурують з м'ясною індустрією. На міжнародному ринку м'ясна індустрія також мусить посилити свою дію. Ринки Великої Британії, Европи та інших частин світу треба використати для збуту канадійських м'ясних продуктів. Канадійський уряд повинен подбати про те, щоб усунути митні і торговельні перепони, які стоять перед канадійською індустрією, а м'ясна індустрія повинна подбати продукувати і експортувати високоякісні харчові продукти, а не лише сирівець. Місто пшениці — Канада повинна намагатись експортувати муку, замість свіжого м'яса — консервні вироби та інші готові фабрикати. Це безсумнівно допоможе всій канадійській економіці.

Нам мило відзначити, що Осип Ярема, хоч ще молодий віком, 45 літ, очолив ту важливу канадійську інституцію. Це ще одна ділянка, в якій вибився на провідне місце українець, і напевно вся наша спільнота є горда з того його осягу.

Осип Ярема народився в Кенорі, але малим хлопцем перенісся до Віндзору, де здобув свою освіту. В 1937 році він почав працювати у фірмі Ессекс Пакерс, зорганізованій відомим підприємцем Гнатом Поворозником. Від того часу він постійно працює в тій фірмі, виконуючи в ній різні функції. В 1946 році він був вибраний на одного з директорів тієї фірми. В 1947 році він перенісся до Гемілтону, де очолив відділи консервування і перерібки товщу в Ессекс Пакерс.

В 1952 році О. Ярема назначений директором Гемілтонської фабрики Ессекс Пакерс, а в 1957 році він був назначений генеральним директором усіх фабрик фірми Ессекс Пакерс, Гемілтон, Віндзор, Ст. Кетеринс. Під сучасну пору та фірма затруднює понад 800 працівників, а її продукти відомі не лише на канадійському ринку, але і в ЗДА, Британських Західних Індіях та в ряді інших країн.

Осип Ярема

Осип Ярема одружений з Юлією, дочкою Гната і Анни Поворозників, мають вони двоє дітей.

Він є членом багатьох інституцій і організацій канадійського життя. Часто згадує про те, що в своїй молодості був членом української молодечої організації МУН та в свій час був головою відділу тієї організації у Віндзорі.

Під сучасну пору живе він в місцевості Вайнона біля Гемілтону.

Має нахил до подорожування і в останніх роках відвідав деякі країни Південної Америки, Европи, а в тому числі СРСР і Україну.

Щиро ґратулюємо п. Осипові Яремі в зв'язку з його вибором на те відповідальне становище та бажаємо йому багато успіхів у його праці для добра Канади і на славу української спільноти.

Шляхами наших успіхів

Одною з цих американських професій, в яку з успіхом входять наші професіоналісти, це професура на високих школах.

Не можна доволі сильно підкреслити значення цих позицій і тому треба радіти кожною новою і її реєструвати. Треба й вітати наших професорів з кожним підвищенням і бажати їм гарних успіхів. Так можемо вітати проф. д-ра Теодора Залуцького, який став цього академічного року „асошіейт" професором фармації й фармацевтичної хемії в університеті Говарда у Вашингтоні.

Проф. Залуцький, уроженець Західньо Української Области, почав фармацевтичні студії у Львівському університеті ще під Польщею, і продовжував їх у Відні. Там, у 1942 р. осягнув ступінь магістра фармації, а в 1945 доктора природничих наук. В цьому університеті, за найвищий пересічний академічний рівень оцінок, дістав був дворічну стипендію для праці до докторату.

Від початку д-р Залуцький змагав до академічної кар'єри. Почав її як інструктор фармацевтичної хемії при університеті УНРРА в Мюнхені в 1945 р., а опісля як інструктор того ж предмету при УСГІ.

У цій країні почав працю як хемік в промислі, а рівночасно вписався на коледж фармації при університеті в Іллиной і там ще осягнув додатково ступінь бакалавра фармації.

В 1955 році переїхав з Шикаго до Вашингтону, де став асистентом - професором фармацевтичної хемії на Говардському університеті. В 1962 році дістав доручення організувати радіофармацевтичну лябораторію і приготувати новий курс викладів „Нуклеарна технологія і її застосування в хемії і фармації".

Проф. д-р Теодор Залуцький

Крім американських хемічних і фармацевтичних товариств, проф. Залуцький є членом НТШ в його Математично - Природничо - Лікарській Секції. В березні 1963, на Наук. Конференції тієї Секції в 90-ті роковини НТШ в Ню Йорку, він виголосив доповідь про „Реакцію Вол-Зіґлера". Є теж активним членом Мериледського Відділу Українського Лікарського Т-ва, є Головою Відділу „Провидіння" у Вашингтоні та враз з дружиною є активним членом місцевих українських організацій і живим ужасником громадського життя. Оба сини п-ва Залуцьких завзято пластують.

З рамени свого університету проф. Залуцький часто бере участь в наукових і професійних з'їздах, має доповіді і публікує свої праці в наукових журналах. Постійно поглиблює своє знання, постійно йде вперед. А це завжди прикмета поважного науковця.

юс.

ПЕРЕЩЕПЛЕНЕ СЕРЦЕ ПРОДОВЖИЛО НА ОДНУ ГОДИНУ ЖИТТЯ

Джексон, Міссіссіпі. — Оператори-лікарі взяли серце мертвої людини, оживили його і пересадили людині, що саме вмирала внаслідок того, що її серце не функціонувало. Те серце продовжило людині життя на одну годину, а після того перестало функціонувати. Перещеплене серце було дещо замале в порівнянні з серцем людини, якій давали чуже серце, і це могло бути причиною невдачі перещеплювання. Операція перещеплювання серця тривала три години по півночі. Серце втримували при житті під час операції за допомогою помпованої крови.

Ловімо час і його тримаймо

(Фотовиставка в Сейнт Пол, Міннесота)

Часто хотілося б зупинити час, скажімо, о 9-ій годині ранку, і тримати ту годину ранку цілий рік. І це можливо зробити фотоапаратом. Візьми собі тую 9-ту годину ранку, чи яку тобі сподобається, і затримай її назавжди.

Збіркою таких затриманих годин була фотовиставка при парафії св. Володимира й Ольги в Сейнт Пол, Мінн., упорядкована з нагоди Українського Православного Дня 13-го жовтня мин. року Оксаною Соловей. Виставка складалася з 27 великих щитів (30 X 40 ін.) із вмонтованими на них фотографіями. Щити були присвячені якимсь подіям: один 15-літтю голоду на Україні (демонстрації в 1948 р. в Німеччині), другий мав назву „З етнографічного музею" і містив характерні фота з селянського життя. Аж десять щитів були заповнені матеріялом з життя української православної церкви, починаючи мозаїкою та фресками з XI ст. і кінчаючи сучасними подіями. Було досить фот і з нашого еміграційського життя. Мусимо ж ми колись дати відчит про свою місіонерську працю для нашої Батьківщини. Не можна лишити без уваги і фотографій зі шкільних вистав та хорів, про які так ретельно подбали Анатолій Гносвкий та Віктор Мартиненко. Особлива подяка належить п. Н. Головко за дозвіл використати на виставці її цінні фотоархіви.

Нотування біжучих подій нашого життя на фотографіях є явищем побажаним. Відрадно, що фото-аматори не марнують часу, а затримують і утривалюють наш еміграційський час назавжди.

Олександер Канюка

● В Британії святкуватимуть 23 квітня ц. р. 400-річчя народин Вільяма Шекспіра. З тієї нагоди вийдуть аж чотири нові поштові марки у честь Шекспіра. Кожна з них представлятиме іншу сцену з різних шекспірських п'єс — „Гамлета", „Ромео і Джулієтти" і ін.

● В доповнюючих виборах в Канаді в провінції Квебек здобули перемогу два кандидати Ліберальної партії під проводом прем'єра Лестера Пірсона — 46-річний Фернанд Леблянк і 29-річний Марсель Прудом.

Шрайвер підготовляє боротьбу проти убозтва в цій країні

Вашингтон. - Директор Корпусу Миру Саржент Шрайвер, також дістав номінацію від президента Джансона на координатора боротьби проти убозтва у ЗДА. Пляни боротьби проти убозтва вже були й давніше серед президентських дорадників, але вони не були скоординовані, бо одні бажали, що вперше треба б дати працю голові родини, інші казали, що найважнішою справою в цій ділянці, — це перевишколити головним чином молодих робітників. Тому то Президент вирішив найменувати Шрайвера на свого окремого асистента та поручити йому очолити всі ці змагання, щоб можна було зліквідувати ті райони в ЗДА, яких є кількадесять, де число безробітних довший час є вище від інших районів. Шрайвер відбув наради з представниками тих агенцій, які займаються допомогою: підготовляє відповідне звернення, яке Президент предложить в найближчому часі Конґресові. Програма є довготермінова, бо за рік чи два малощо можна зробити. Уряд має призначити фонди на поборювання убозтва, а стейти й міські управи мали б дати людей та дещо і фондів, щоб повести довготермінову боротьбу проти безробіття.

З невимовним болем повідомляємо наших Рідних, Приятелів і Знайомих, що 3-го лютого 1964 року в чеській Празі, по тяжкій недузі, спочив на Віки, наш Дорогий Дядько

бл. п. ІВАН СОЧИНСЬКИЙ

Похорон відбувся дня 7-го лютого 1964 року в Мотольському Крематорію.

ПАНАХИДА

за спокій Душі Покійного буде відправлена в Катедрі св. Тройці, при 359 Broome St. в Ню Йорку в День Стрітення Господнього, в суботу, 15-го лютого 1964 р., о год. 11:30 ранку після Служби Божої.

Горем прибиті:

д-р РОСТИСЛАВ СОЧИНСЬКИЙ з Родиною, Ню Йорк

д-р ЯРОСЛАВ СОЧИНСЬКИЙ з Родиною, Лондон, Англія

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що 27-го січня 1964 р. по довгих і тяжких терпіннях упокоїлась в Бозі наша Дорога і Незабутня Сестра

бл. п. ЮЛІЯ ПЕТРУНЯК

проживши 68 років.

Покійна народжена в Тустановичах, біля Борислава, була учасницею Визвольних Змагань Української Галицької Армії, санітет УСС під час боїв за Львів, велика опікунка хворих і опущених та ввесь свій заробіток віддавала бідним дітям.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Горем прибиті:

сестри: КАТЕРИНА ПЕТРУНЯК-СВАКОВА, ПАВЛЯ ПЕТРУНЯК-МАСЛЯК, ВАРКА ПЕТРУНЯК

шваґер МИХАЙЛО МАСЛЯК

Зі спорту

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

„Чорноморська Січ" Нюарк візьме участь в шостому вечері сімкового футбольного турніру Шейфера ,в п'ятницю 14-го лютого 1964, в залі Арморі в Петерсоні, Н. Дж. Чотири чергові зустрічі сімкового турніру, кожна з них по 30 хвилин, почнуться о год. 8.15 за таким пляном гор: Петерсон Доверс — Скатс Амерікенс, Рома — Польські Соколи, „Чорноморська Січ" — Елизабет і Гобокен — Мадярський С. К.

УСК Ню Йорк — „Джуліяна", мистецькі змагання „Великої Десятки" Німецько-Американського Футбольного Союзу, відбудуться в неділю, 16-го лютого 1964, о год. 2.30 по полудні на грищі Айнтрахт Овал при 37-ій Вулиці і 20-ій Евню в Асторії, Н. Й.

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — „ПЕТЕРСОН ДОВЕРС" 0 : 1

Петерсон, 7 лютого. — У своїх п'ятих змаганнях сімкового футбольного турніру в залі Арморі дружина „Чорноморської Січі" завела в першу чергу стрілово. Маючи значну перевагу впродовж цілої зустрічі з петерсонською дружиною, сімка січовиків не спромоглася здобути хоч одні ворота. В другій півгрі „Січ" прямо облягала ворота противника, але стріли летіли мимо воріт, а два сильні стріли Синлика відбилися від стовпів воріт. Тут треба теж відмітити, що дуже добре заграв воротар Петерсону, і йому у великій мірі завдячує його дружина перемогу. Петерсон здобув одинокі ворота зустрічі в першій половині, а в другій повів вмілу оборонну тактику, коли гра відбувалася справді до одних воріт.

„Чорноморська Січ" виступила до цих змагань в такому складі: Голуб, Саварин, Павлишин, Снилик, Володимир Каздоба, Л. Вільчак, Воробець і Сольчаник.

Інші висліди п'ятої рунди змагань сімкового турніру Шейфера:

Гобокен — „Рома" 3:2
Польські Соколи — Елизабет 2:1
Мадярський С. К. — Скатс Амерікенс 2:1

Стан показника турніру після п'ятої рунди гор:

	Точки	Ворота
Гобокен	10:0	16: 7
Петерсон	7:3	9: 8
Мадярський СК	5:5	11:10
П. Соколи	5:5	10:11
Рома	4:6	12:10
Ч. Січ	4:6	9:10
Елизабет	4:6	9:13
Скатс Ам.	1:9	8:15

в. с.

СІМКОВИЙ ФУТБОЛЬНИЙ ТУРНІР В ШИКАҐО

Шикаґо, 2 лютого. — В п'ятій неділі гор сімкового турніру в залі Шикаґо Евню Арморі відбулися наступні змагання українських дружин:

„Крила" — „Спарта" 4:0

Сумівці розгромили чеську „Спарту" і завдяки перемозі вийшли з п'ятого на третє місце Першої Дивізії, звідки сягають по звання першуна, або друге місце Дивізії, з якими зв'язаний аванс до Вищої Дивізії. Ворота для „Крил" здобули: Орест Думановський, Павло Надзікевич, Іван Шленкер і Євген Андрущишин.

Дорісг „Крил" — „Швабен" 2:0

Цікаві і завзяті змагання доросту принесли гарну перемогу „Крил" над німцями. В сумівській дружині визначився воротар Олекса Стрільчук, який з успіхом боронив своєї твердині.

„Леви" — „Іґелс" 0:0

Це вже п'яті змагання „Левів", в яких напад нашої дружини не здобувся бодай на одні ворота. „Леви" вже три тижні займають восьме місце в групі десяти дружин і їм постійно грозить спадок на дев'яте, а то й десяте місце, з яких дружини мають злетіти з Вищої до Першої Дивізії. Противник „Левів" у цій зустрічі досі не мав ані одної здобутої точки і тепер завдяки нерішеній підсунувся в показнику Вищої Дивізії з десятого на дев'яте місце. Вірю, що „Леви" доложать усіх старань, щоб не мусіли покидати Вищої Дивізії.

П. Головатий

Останні висліди гаківкових першостей на олімпіяді в Інсбруку

Чехо-Слов. — Канада	3:1
Фінляндія — ЗДА	3:2
Німеччина — Швайцарія	6:5
СССР — Швеція	4:2
ЗДА — Швайцарія	7:3
Фінляндія — Німеччина	1:2
СССР — Канада	3:2
Швеція — Чехо-Слов.	8:3

Кінцевий стан показника олімпійських першостей гаківки

	точки	ворота
СССР	14: 0	54:10
Швеція	10: 4	47:16
Чехо-Слов.	10: 4	38:19
Канада	10: 4	32:17
ЗДА	4:10	29:33
Фінляндія	4:10	10:31
Німеччина	4:10	13:49
Швайцарія	0:14	9:57

Вирішальними змаганнями були вже зустрічі Канади з Чехо - Словаччиною, а опісля Канади із СССР. Після несподіваної програ канадійців з Чехо - Словаччиною їх доля вже була майже припечатана. В зустрічі зі совєтською репрезентацією канадійці вели двічі, 1:0 та 2:1, але зійшли переможеними зовсім заслужено. Совєтські репрезентанти виявилися дуже добре зіграною дружиною, що й не дивно, бо більшість змагунів цієї збірної вже більше як п'ять років постійно грають і тренують разом.

На прощанні в Інсбруку: „До побачення в Гренобль!"

Церемонія закінчення Дев'ятих Зимових Олімпійських Ігрищ відбулася в неділю, 9-го лютого у великій Олімпійській Льодовій Арені в Інсбруку в присутності десяти тисяч глядачів. Взяли участь всі змагуни учасники, представники яких передефілювали з прапорами країн, що їх вони репрезентували. Американський прапор несла Джін Соберт, лещетарка, яка здобула дві медалі для ЗДА і яка після закінчення студій хоче працювати в Корпусі Миру. Після святочного слова голови Міжнародного Олімпійського Комітету Ейвері Брандеджа в німецькій мові про закриття Ігрищ вісім учасників здобувців золотих медаль винесли зі залі Арени олімпійський прапор, який буде перевезений до міста Гренобль у Франції на чергові — Десяті Зимові Олімпійські Ігрища в 1968 році. В цій кінцевій церемонії відіграно три гимни: Греції, — колиски олімпійських змагань, Австрії — господаря дев'ятих Зимових Олімпійських Ігрищ, та Франції — країни, яка буде господарем наступних Ігрищ. Учасники прощалися вигуками „до побачення в Гренобль!".

в. с.

УСК — С. К. „ГОЧЕ" 5 : 1 (2 : 1)

Цісю високою виграною УСК зайняв перше місце в табелі „Великої Десятки", Нім.-Амер. Футбольного Союзу, маючи 11 гор, відношення воріт 26:10, з 16:6 точками. Ворота для УСК здобули: Вол. Шмотолоха 2, Мик. Скірка, Сметгорст і Діяно по одних. Ці ж самі змагуни заразом і найкраще заграли та при добрій співпраці Цапа, Янґа та Яблевського зуміли високо та переконливо перемогти минулорічного першуна. Добрим змагуном показався Клівека, якого краще б виставляти на цілі змагання. М. Скірка на крилі краще заграв, як на лучнику і тим разом більше співпрацював частими подачами та не грішив сольовими загранням, як давніше. Найбільше продуктивну гру показав Вол. Шмотолоха (Дзюньо), який заграв жертвенно та твердо до кінця змагань. Його мудрі заграння та добра співпраця з іншими найбільше причинились до високої виграної. Це теж свідчить про його підготову і солідне тренування.

У другій половині нім. змагуни зірвалися до атаки на наші ворота та через 10 хвилин загрожували їм дуже поважно. Коли однак УСК здобув треті ворота, німці заломились, почали грати дефензивно, але мимо того їх воротар ще пропустив 4 і 5 ворота.

Сходини УСК-у.

В п'ятницю 14-го лютого, о год. 8-ій вечора відбудуться в домівці УСК-у, при 12 Ст. Маркс Пл. (8 Вулиця) в Ню Йорку Сходини змагунів, членів і симпатиків УСК-у із представниками суддейського Союзу для обговорення спільних проблем і виміни думок. Приходіть всі! Гостям раді!

Засідання Управи УСК-у відбуваються кожного понеділка о год. 7.30 вечора в домівці УСК-у. Н. Дз.

Річні Загальні Збори УСТ „Черник" в Дітройті

Збори відбулися в неділю 19 січня 1964, у просторій власній домівці, при вул. 3306 Дейвісон Е.

До президії обрано: предс. — д-р І. Смаль, заст. предс. — М. Томин, секр. — Я. Сливка.

Довша і жива дискусія відбулася над деякими точками статуту. Слідували звіти поодиноких референтів і уступаючого голови Т-ва Ю. Броніковського. Т-во проявило в минулому році активність у багатьох ланках спорту, в адміністрації — фінансах та у видавництві. Поодинокі ланки мали добрі успіхи. Футбольна дружина, хоч не мала повного українського складу (частинно добирано чужинців), осягнула добре місце в показнику Миш.-Онт. Фут. Ліґи (4-те місце). Відбиванкові дружини мали успіхи у виїздах до інших міст, займаючи 2-ге і 3-тє місця. Найкраще списалася тенісова ланка, здобуваючи знову чемпіонат Америки й Канади в українському тенісі в чоловічій категорії. Дуже активною була пінґ-понґова ланка зі своїм чисто українським складом, виступаючи до змагань зі сильними чужинецькими клюбами. До позитивів слід зарахувати творення нових ланок, як — легкоатлетики, з виступами на Легкоатлетичних Змаганнях УСЦАК і ланки гаківки, яка вже проявилася у грах за першість одної з гак. дивізій Дітройту. Шахова ланка, діяльна на початку року, в останніх місяцях не проявила активности. Змагання у білярді принесли поважну фінансову користь для Т-ва. До дальших доцільних потягнень Управи Т-ва треба подати її старання доповнити склад футб. дружини українськими змагунами. Ці старання для спроваджения українців - футболістів з інших країн є на добрій дорозі. Українське громадянство Дітройту, розуміючи вагу справи, жертвувало щедро на ту ціль у проведеній збірці з нагоди коляди.

По звітах відбулася дискусія над звітами та внески і запити. Голосуванням вибрано нову Управу в такому складі: Голова — інж. Володимир Кізима, заступники голови — З. Брездень, Я. Сливка, М. Богданович, секр. — М. Заревич, фінанс. реф. — І. Бебешко, спорт. реф. — М. Шумило, імпрез. реф. — Я. Малиновський, господар — М. Гуран, реф. зв'язку і пропаґанди — Я. Конопада, прес. реф. — Я. Зубаль. Члени Управи: Л. Шашло, І. Совірка, О. Кавка. Контр. Комісія: М. Томин, Б. Харченко, С. Дигдало, М. Мадич, Т. Дудун. Тов. Суд: д-р А. Шутка, Ю. Броніковський, І. Шавалюк.

Новій Управі бажаємо успіхів у дальшій праці для добра українського спорту.

(Я. З.)

● **Голляндський прем'єр** Віктор Марійнен заперечив газетні вістки, наче б старша сестра княжни Ірини, княжна Беатрікс, наступниця голляндського престолу, відіграла головну ролю в закулісовій грі довкола заручин княжни Ірини з еспанським князем Карльосом Гуґо. Беатрікс буцім-то поставила ультимат своїй молодшій сестрі: або та зрікається своїх прав до престолу і виїздить з своїм чоловіком за кордон, або зриває заручини. Беатрікс і члени голляндського уряду боялися, щоб у випадку, коли б Ірина стала голляндською королевою, її чоловік не брав участи у внутрішньо - політичних спорах в Еспанії, борючись за еспанський престіл.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

У найближчому часі відбудуться збори:

СУБОТА, 15-го ЛЮТОГО 1964 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Збори Т-ва Дністер 361 Відд. в год. 7-ій веч. у власній домівці при 119 Ave A. — Управа

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Чорноморська Січ 14-ий Відд. в год. 7-ій веч. в залі Чорноморської Січі. Адреса секретаря: М. П. Отрок, R.D. #2, Cranbury, N. J. — Управа.

КЛІФТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Українська Січ 182 Відд. в год. 6-ій веч. в залі Укр. Правос. Церкви, 45-47 Говп Аве., Пасайк, Н. Дж. — Управа.

AMBRIDGE, Pa. Місячні збори Б-ва св. Василія Великого 161 Відд. в год. 7-ій веч. в клюбовій домівці. — Управа.

НЕДІЛЯ, 16-го ЛЮТОГО 1964 р.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Збори Т-ва Подільська Січ 8 Відд. в год. 2-ій по пол. в залі церковній св. Михайла. — В. Козіцький, предс., В. Мандзій, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запорізька Січ 342 Відд. в год. 2-ій по пол., в клясі ч. 2 при церкві св. Димитрія. — Секретар.

ШИКАҐО, Ілл. Річні збори Т-ва ім. Євгена Коновальця, 423 Відд. в год. 12:30 дня у власній домівці при 2435 Вест Шикаґо Аве. Присутність всіх членів обов'язкова. Справи до полагодження дуже важливі. Довгуючих членів проситься вирівняти свою залеглість. — Управа.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Загальні річні збори Т-ва ім. Гончаренка 204 Відд. в год. 3-ій по пол. в залі Укр. Правосл. Церкви Всіх Святих, 206 Е. 11-та вул. (між 2-3 Еве.). На порядку нарад буде звіт урядників, Контр. Комісії та вибір урядників на 1964 рік. Якщо в означеній годині не явиться статутом приписана кількість членів, збори відбудуться на годину пізніше при будьякій кількості членів. — П. Марко, предс., д-р В. Палідвор, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори Б-ва св. Василія 339 Відд. в год. 3-ій по пол. в домі Укр. Громади при 3322 Н. Лавренц вул. — С. Лупацій, секр.

ДЕНВЕР, Кол. Річні збори Т-ва ім. Л. Українк 226 Відд. в год. 4-ій по пол. в приміщенні Пластового Дому при вулицях Ресов & 40 Ave. Присутність усіх членів обов'язкова. — Управа.

ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори і збирання вкладок Б-ва св. о. Миколая 175 Відд. в год. 1-ій по пол. в залі УНДому при вул. Мартін. — С. П. Крупка, секр.

БЕТЛЕГЕМ, Па. Річні збори Б-ва св. Димитрія 288 Відд. в 11-ій год., зараз по Службі Божій. Проситься вирівняти свої вкладки та прийти на збори. — Д. Мушастий, секр.

БОФФАЛО, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. о. Миколая 127 Відд. в год. 11:30 рано в церковній залі при Фільмор і Онейда вулицях. Вкладки можна вплачувати щонеділі у вище згаданому місці і часі. — Управа.

ПАСЕЙК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42 Відд. в год. 2-ій по пол. в УНДомі при 237 Говп Еве. Проситься членів взяти участь у відзначенні 70-ліття УНСоюзу, що відбудеться 22 лютого в Ню Йорку в Карнеґі Голл. — В. Марущак, секр.

СКРЕНТОН, Па. Річні збори Б-ва Василія Великого 229-ий Відд. зараз по великій Службі Божій в церковній залі 430 Н. 7-ма вул. На порядку нарад: вибір управи на 1964 рік. — Управа

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Річні збори Т-ва ім. І. Франка 83 Відд. в год. [illegible]-ій по пол. в Укр.-Горожан. Клюбі при 847 Н. Френклін вул. Побір вкладок від 12-1-ої год. Проситься членів обов'язково прибути. — Р. Карбівник, предс., С. Гавриш, секр.

ПАСАЙК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. І. Франка 97 Відд. в год. 2-ій по пол. в церковній залі при 47 Говп Аве. — Управа.

ШИКАҐО, Ілл. Річні загальні збори Т-ва ім. Дм. Вітовського 301 Відд. в 12-ій год. дня, 2250 W. Cortez St. Присутність членів обов'язкова. Вразі неприсутности статутом передбаченої кількости членів, збори відбудуться на годину пізніше. — Н. Ткачинський, гол., П. Врублівський, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, Конн. Збирання вкладок 370 Відділу в шкільній кімнаті ч. 1 при церкві св. Арх. Михаїла від год. 9-ої рано. Довжники, що не вирівнають своїх вкладок, будуть суспендовані. Члени Т-ва повинні вирівнювати вкладки до посмертного фонду. — В. Гіна, секр.

ШИКАҐО, Ілл. Річні збори С-ва Благовіщення 125 Відд. в год. 1-ій по пол. при 845 N. Western Ave. Проситься членів прибути. — Ева Сливко, предсідник, Іванка Подола, секр.

ШИКАҐО, Ілл. Місячні збори С-ва Рожд. Пресв. Діви Марії 259 Відд. в 1-ій год. по пол. в залі УНС при 1935 W. 51st St. — П. Трусяк, секр.

ШИКАҐО, Ілл. Річні загальні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 252 Відд. в год. 1-ій по пол. в шкільному будинку Катед. Собору св. Володимира при вул. 2250 В. Кортез. Вразі в вище означеному часі не явиться відповідна скількість членів згідно статуту до перепровадження зборів, збори відбудуться о годину пізніше, себто о год. 2-ій, при будьякій кількости членів. З огляду на 70-літній ювілей УНС, є багато справ до вирішення. Академія відбудеться 23 лютого ц. р. — Управа.

НЮАРК, Н. Дж. Побір вкладок Б-ва св. Ів. Хрестителя 76-ий Відд. зараз по Службі Божій в 1-ій год. по пол. в парафіяльній школі при Сенфорд Еве. й Айві вул. Вкладки можна вплачувати в секретаря при 145 Вест Енд Еве. або предсідника 555 So. 20 St. Irvington, N. J. — В. Салабун, секр., М. Демедчук, пред.

БРІДЖПОРТ, Конн. Збори Т-ва Українська Січ 59 Відд. в год. 2-ій по пол. в УНДомі, 500 Галет вул. Управа на 1964 р.: В. Венгринович, предс., Д. Постоловський, заст., С. Гуменюк касир, М. Івашків, заст., М. Галькевич, секр., В. Макійчин, заст. Контр. Комісія. В. Чубатий, В. Сливінський, О. Роман. Надзир. хворих: Я. Гура, М. Мандрона. Тростіс.: Д. Постоловський, М. Шиманський. Т-во відбуває свої збори кожного місяця в третю неділю, 500 Hallett Street, Bridgeport, Conn. Адреса.секр. Michael Halkewicz, 179 Cornwall St., Stratford, Conn. Tel.: 375-9856. — Управа.

РОМ, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Михаїла 121 Відд. в год. 2-ій по пол. в залі УНДому, 208 Канал вул. Окружний Комітет УНСоюзу Ютика, Н. Й. влаштовує 70-літтній ювілей УНС з концертом і балем в неділю 23 лютого ц. р. о год. 4-ій по пол. в залі УНДому при 1317 Фаст вул. в Сиракюзах, Н. Й. Проситься членів до численної участи. Уряд на 1964 рік: В. Кобіт, предс., В. Губаль, заст., В. Чуйко, касир, П. Оленюх, заст., О. Ґадз, секретар, Д. Фотюк, заст. Конт. Комісія: М. Ґадз і Д. Іванців. — О. Ґадз, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Приймання вкладок Т-ва Дністер 430 Відд. відбудеться: 16 лютого ц. р. в домі „Тризуб" в год. від 1-3 по пол.; 22-го лютого ц. р. в Укр. Клюбі при 23 і Бравн вул. в год. від 7-9 веч.; 16 лютого ц. р. в Укр. Клюбі при Френклін вул. в год. від 11:30-1:30 по пол. Проситься членство вирівняти свої залеглості. — О. Бакай.

БОФФАЛО, Н. Й. Місячні збори 304 Відд. в год. 6:30 веч. в парафіяльній залі, 158 Germain вул. — М. Гнатик, секр.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ТАРЗАН ч. 5188. Бойлен хитрує...

Тепер не будьте поривчасті, — сказав Бойлен спокійно. — І сховайте револьвер. Листи, що є в мене, це тільки копія...

— Але оригінал є в архіві... Він має бути переданий поліції, коли б щось з мною сталося!

— Ви повинні діяти мудро, — додав Бойлен по-тихо. — А тоді ми зможемо домовитися в справі малого бизнесу.